

2024-10-14

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: UBN-2024-00209

Revidering av riktlinje för placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att fastställa ny riktlinje för placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola i enlighet med bilagan till tjänsteskrivelsen.
2. Utbildningsnämnden beslutar att riktlinjen gäller från 1 januari 2025 och tillsvidare.

Sammanfattning av ärendet

Riktlinjerna för placering av elever i förskoleklass och grundskola föreslås revideras inom tre områden. Den första revideringen gäller urval då lottning läggs till som sista urvalsgrund.

Den andra revideringen gäller hur beräkning av avstånd görs för att få fram relativ närhet. För att kunna göra ett urval om det är fler sökande än platser behöver avstånd mellan skola och folkbokföringsadress beräknas. Utbildningsenheten har genom dialog med andra kommuner samt Nackas kommuns Lantmäterienhet sett över olika alternativ för karta som ligger till grund för mätningen och föreslår ett byte av karta utifrån detta.

Den tredje revideringen gäller ett förtydligande kring skolplacering för sökande till profilklasser där det tydliggörs att färdighetsproven tillämpas för sökande till samtliga årskurser och att det gäller musikklasser och idrottsklasser.

Ärendet

I *Riktlinje för placering av elever i kommunal förskoleklass och grundskola* förtydligas hur bestämmelserna kring skolplacering i skollagen tillämpas i Nacka kommun. Riktlinjen som beslutades november 2021 gäller för placering av barn folkbokförda i Nacka kommun vid kommunala skolor i Nacka. Riktlinjen beskriver bland annat hur principen om relativ närhet fungerar som urvalsgrund, då en skola har fler sökande än platser. En

översyn av riktlinjen har nu gjorts. Den utgår från erfarenheterna i samband med tidigare skolval.

Placering i en urvalssituation

I skolvalet 2024 fick drygt 92 procent av de så kallade måsteväljarna den skola vårdnadshavare önskat i förstahand. När ett urval behöver göras för att avgöra vem som ska få skolplatsen tillämpas urvalskriterier. Förslaget är att lottning läggs till som sista urvalskriterium. Lottning sker genom en funktion i det digitala systemet och tillämpas endast i det fåtal fall då relativ närhet, ranking samt absolut närhet inte urskilt vem som har mest rätt till skolplaceringen. Kursiv text är förslag på tillägg.

Nuvarande riktlinje

Förslag till reviderad riktlinje

<p>Förskoleklass Om antalet sökande till en viss årskurs på en skola överstiger platstillgången fattas beslut om placering utifrån 9 kap. 15 § 1 st. skollagen (2010:800).</p> <p>Grundskola Om antalet sökande till en viss årskurs på en skola överstiger platstillgången fattas beslut om placering utifrån 10 kap. 30 § 1 st. skollagen (2010:800). Det innebär att urval till förskoleklassen eller den aktuella årskursen i grundskolan görs utifrån relativ närhet. Vid urvalet rangordnas eleverna utifrån värdet för deras relativa närhet till skolan, från högsta till lägsta. Om flera elever har samma relativa närhet ska den eleven som har skolan som högst rangordnat val komma ifråga. Om flera elever har samma relativa närhet och samma rangordnat val ska den elev som har närmast från folkbokföringsadressen till den önskade skolan (absolut närhet) komma ifråga.</p>	<p>Förskoleklass Om antalet sökande till en viss årskurs på en skola överstiger platstillgången fattas beslut om placering utifrån 9 kap. 15 § 1 st. skollagen (2010:800).</p> <p>Grundskola Om antalet sökande till en viss årskurs på en skola överstiger platstillgången fattas beslut om placering utifrån 10 kap. 30 § 1 st. skollagen (2010:800). Det innebär att urval till förskoleklassen eller den aktuella årskursen i grundskolan görs utifrån relativ närhet. Vid urvalet rangordnas eleverna utifrån värdet för deras relativa närhet till skolan, från högsta till lägsta. Om flera elever har samma relativa närhet ska den eleven som har skolan som högst rangordnat val komma ifråga. Om flera elever har samma relativa närhet och samma rangordnat val ska den elev som har närmast från folkbokföringsadressen till den önskade skolan (absolut närhet) komma ifråga. <i>Om flera elever har såväl samma relativa närhet, rangordning och absolut närhet används det digitala systemets lottningsfunktion.</i></p>
---	--

Mätning av avstånd

För att mäta avstånd mellan folkbokföringsadress och skola beräknas avstånd genom mätning i en specifik karta. Utbildningsenheten använder idag en karta från kommunens Lantmäterienhet specifikt framtagen för att mäta skolväg. Utbildningsenheten har i en omvärldsbevakning haft dialog med andra kommuner samt Lantmäterienheten utifrån tillämpning av olika kartor samt mätning. Såväl flertalet andra kommuner samt Nacka kommuns Lantmäterienhet rekommenderar att använda Nationella Vägdatatabasen (NVDB) utifrån att den är kvalitetssäkrad, erkänd som datakälla och finns tillgänglig för medborgare att ta del av.

Ett byte av karta innebär att beräkning av avstånd kan ge andra sträckningar och avstånd än tidigare för en del adresser. Det avgörande för likvärdigheten och rättssäkerheten är, enligt rättspraxis på området, att samma karta används för alla som söker skolplacering vid ett specifikt tillfälle.

Utbildningsenheten föreslår att mer detaljerad information kring mätning läggs till i riktlinjen. Motsvarande information har tidigare funnits att ta del av på hemsidan. Kursiv text är förslag på tillägg.

Nuvarande riktlinje

Förslag till reviderad riktlinje

<p>Avståndet mäts som gångavstånd i meter mellan elevens folkbokföringsadress och skola. Vid beräkning av relativ närhet sker mätning i absolut mått.</p> <p>Mätningen görs i ett digitalt kartverktyg, och samma digitala kartverktyg används för alla elever i urvalet. Avståndet som används avser den närmaste gångvägen enligt kartverktyget. Justering med hänsyn till bedömning av olika vägars trafiksäkerhet eller lämplighet görs inte.</p> <p>Utbildningsenheten utformar med stöd av den kommunala huvudmannens verksamhetsstöd hur mätningarna genomförs och vilka mätpunkter som gäller.</p>	<p>Avståndet mäts som gångavstånd i meter mellan elevens folkbokföringsadress och skola. Vid beräkning av relativ närhet sker mätning i absolut mått.</p> <p>Mätningen görs i ett digitalt kartverktyg, och samma digitala kartverktyg och <i>samma principer gäller i varje enskilt fall. Detta för att säkerställa att alla mätningar görs likvärdigt, utan risk för subjektiva bedömningar.</i></p> <p>Avståndet som används avser den närmaste gångvägen enligt kartverktyget. Justering med hänsyn till bedömning av olika vägars trafiksäkerhet eller lämplighet görs inte.</p> <p><i>För att systemet ska kunna beräkna avstånd mellan folkbokföringsadress och skola för de sökande eleverna läser utbildningsenheten in uppgifterna nedan:</i></p> <p>Samtliga bostadsadresser i Nacka</p> <p><i>1. Adresspunktlagret i kartan uppdateras</i></p>
--	---

	<p><i>löpande under året när nya bostadsadresser tillkommit.</i></p> <p>Mätpunkter för kommunala skolor</p> <p><i>2. Varje enskild skola har en på förhand bestämd mätpunkt.</i></p> <p>Gångvägar i Nacka kommun</p> <p><i>3. Det avstånd som mäts är avståndet till skolan längs med de anlagda gång- och cykelvägar och gator som finns i Nationella vägdatan (NVDB). Ormingeleden och Saltjöbadsleden är undantagna. Avståndet till skolan mäts från den punkt på gång- och cykelvägen eller gatan som ligger närmast folkbokföringens adresspunkt.</i></p>
--	--

Placering vid profilklasser i grundskolan

Antagning till profilklasser sker genom färdighetsprov. Här förtydligas att det gäller för alla årskurser och på alla profiler. Ordet färdighetstest byts även ut mot färdighetsprov då det är de begreppen som används i skollagen. Antagningen till Eklidens idrottsklasser förändras så att elever utanför Nacka inte längre endast får placering i mån av plats, detta då det enligt skollagen inte får finnas annan urvalsgrund när färdighetsprov tillämpas.

Nuvarande riktlinje

Förslag till reviderad riktlinje

<p>Antagning till Eklidens skolas idrottsklass i årskurs 7 respektive till Järla skolas musikklass i årskurs 4 sker utifrån de sökandes resultat på särskilda färdighetstester. Respektive skola ansvarar för utformningen av färdighetstesterna. Om det är fler sökande än det finns platser sker urval utifrån resultatet på färdighetstestet i enlighet med 9 kap 25–27 §§ skolförordningen (SFS 2011:185). Till Eklidens skolas idrottsklass sker antagning av elever folkbokförda i annan kommun än Nacka endast i mån av plats.</p>	<p>Antagning till Eklidens skolas idrottsklasser och musikklasser respektive till Järla skolas musikklasser sker utifrån de sökandes resultat på särskilda färdighetsprov. Respektive skola ansvarar för utformningen av färdighetsproven. Om det är fler sökande än det finns platser sker urval utifrån resultatet på färdighetsprovet i enlighet med 9 kap 25–27 §§ skolförordningen (SFS 2011:185).</p>
---	---

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

De föreslagna ändringarna syftar till att säkerställa att skolplacering görs på ett rättssäkert och likvärdigt sätt där samma principer gäller för alla sökande. Förändringarna bedöms öka förutsättningarna för likvärdig och rättssäker hantering. För den enskilde eleven kan beräkning av avstånd mellan skola och folkbokföringsadress förändras i och med ett byte av karta. Likvärdigheten och rättssäkerheten för den enskilde är att samma karta tillämpas på alla ansökningar och att inga subjektiva bedömningar görs.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 14 oktober 2024

Bilaga 1 Förslag till ny riktlinje

Bilaga 2 Nu gällande riktlinje

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Malin Rubin
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten